

Głos Koszaliński

ORGAN KW POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Cena 20 gr

Wtorek, 29 listopada 1955 r.

Rok. IV, Nr 274 (985)

Najciekawsze Sprawy

Podyskutujmy towarzysze...

"...To bardzo dobrze - pisze w liście do Redakcji jeden z instruktorów KP Drawsko - że gazeta zamieściła ostatnio kilka artykułów omawiających pracę instruktora KP w terenie. Pomogły nam one poważnie. Wskazywały na wiele nowych zagadnień, dały szereg przykładów, które na pewno każdemu z nas przydadzą się w robotcie. Ale chcielibyśmy prosić, aby takich artykułów było więcej. Mamy w naszej pracy jeszcze wiele niejasności i braków, często nie wiemy jak w takiej czy innej sprawie postąpić. A bywa też tak, że choć wiemy co trzeba zrobić, to nie mamy jasności jak to zrobić - jakie zastosować metody.

Postarajcie się więc więcej na te tematy pisać, pomagać nam. Bo przecież zadania są coraz poważniejsze, więc i nasza robota musi być coraz lepsza"

Oczywiście postaramy się uwzględnić te życzenia jak najszybciej, ale przecież najczęściej do powiedzenia mogą mieć tutaj sami towarzysze pracujący w terenie, stykający się co dzień z tymi zagadnieniami.

Wielu z nich posiada już szereg cennych doświadczeń, wielu instruktorów, sekretarzy i innych działaczy partyjnych realizując uchwały III Plenum KC PZPR dopracowało się twórczych, samodzielnych koncepcji i form roboty partyjnej. Zamieszczone ostatnio w naszej gazecie artykuły sekretarza KP PZPR Kołobrzeg tow. Ścisły na temat pracy partyjnej w gromadzie, oraz instruktora KP Złotów tow. Barana o pracy z organizacją partyjną w spółdzielni - są tego najlepszym potwierdzeniem.

Czyż nie warto o tych sprawach napisać do swej partyjnej gazety?

Na pewno warto, towarzysze!

Otwieramy więc szeroko łamy naszej gazety do dyskusji na temat pracy partyjnej na wsi. Wzywamy wszystkich pracowników aparatu partyjnego, aktywistów partyjnych z powiatu i gromad do twórczej wymiany doświadczeń, do dzielenia się z innymi zarówno swymi osiągnięciami jak i tym, co nasuwa jeszcze trudności i opory.

Niech sekretarze KP piszą o tym, jak pracują z kadrą instruktorów, jak organizują pracę w KP.

Niech wymieniają swe doświadczenia i uwagi instruktorzy KP pracujący z organizacjami partyjnymi w terenie. Niech piszą o tym jak pracują w spółdzielniach i wsiach indywidualnych, jak wykują samodzielność i bojowość organizacji partyjnych, czuwają nad działalnością organizacji masowych - ZMP, ZSCh i innych, jak weszli innymi drogami docierając do bezpartyjnych.

Oczekujemy na głosy wykładów szkolenia partyjnego, agitatorów i propagandystów, sekretarzy i członków egzekutyw organizacji partyjnych. Ich to przecież praca i postawa decyduje w największym stopniu o tym, jak pracuje na wsi organizacja partyjna.

Szeroka twórcza dyskusja nad tymi zagadnieniami będzie miała dla naszej pracy partyjnej na wsi wielkie znaczenie. Pomóżcie na pewno w podniesieniu na wyższy poziom kultury pracy partyjnej, przyczyni się do tego, by nasze organizacje coraz lepiej spełniały swe wielkie i trudne zadania, wskazane przez II Zjazd i IV Plenum KC.

Przyjaźń narodów ZSRR i Indii służyć będzie wielkiej sprawie pokoju

Z pobytu N. A. Bułganina i N. S. Chruszczowa w Indiach

DELHI. W niedzielę 27 listopada N. A. Bułganin i N. S. Chruszczow przybyli samolotem z Bangaluru do Kolmbatoru - jednego z ważnych ośrodków przemysłowych Indii południowych w stanie Madras. Na lotnisku gości radzieckich powitali przedstawiciele władz stanowych oraz tysiące mieszkańców miasta i okolic, którzy nieśli flagi i girlandy kwiatów.

W mieście odbył się wielki wiec. Przedstawiciele organizacji społecznych wręczyli gościom radzieckim tradycyjne wiązanki kwiatów. Zebrałych serdecznie powitali N. A. Bułganin i N. S. Chruszczow.

Ja, towarzysze Chruszczow i nasi przyjaciele, którzy przybyli wraz z nami - o-

świadczył N. A. Bułganin - przywieźliśmy wam gorące, przyjacielskie pozdrowienia od narodu radzieckiego. Na ród radziecki cieszy się, że między nim a wielkim narodem hinduskim nawiązały się przyjazne stosunki. Przyjaźń ta będzie służyła sprawie pokoju na całym świecie, Narod radziecki nienawidzi wojny tak samo, jak wy jej nienawidzicie.

Podziękowawszy za serdeczne przyjęcie N. A. Bułganin

Chęć dalszy nast. 2

Pozdrawiamy bratni naród Albanii

Do PRZEWODNICZĄCEGO PREZYDIUM ZGROMADZENIA LUDOWEJ REPUBLIKI ALBANII TOWARZYSZA MADZI LLESHI

PREZESA RADY MINISTRÓW LUDOWEJ REPUBLIKI ALBANII TOWARZYSZA MEHMETA SHERU

PIERWSZEGO SEKRETARZA KOMITETU CENTRALNEGO ALBAŃSKIEJ PARTII PRACY TOWARZYSZA ENVERA HODZY

TIRANA

Z okazji 11 rocznicy wyzwolenia Albanii przesyłamy Prezydium Zgromadzenia Ludowego i Radzie Ministrów Ludowej Republiki Albanii, Komitetowi Centralnemu, Albańskiej Partii Pracy oraz całemu narodowi albańskiemu serdeczne gratulacje i braterskie pozdrowienia.

Naród polski z radością śledzi poważne osiągnięcia narodu albańskiego we wszystkich dziedzinach budownictwa socjalistycznego i wysoka ceną wkład Ludowej Republiki Albanii do walki o ugruntowanie pokojowego i przyjaznego współżycia międzynarodowego.

W imieniu narodu polskiego gorąco życzymy bratniemu narodowi albańskiemu dalszych sukcesów w rozwoju gospodarczym i kulturalnym Ludowej Albanii, w walce o pokój i socjalizm.

PRZEWODNICZĄCY RADY PAŃSTWA POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ ALEKSANDER ZAWADZKI

PREZES RADY MINISTRÓW POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ JOZEF CYRANKIEWICZ

PIERWSZY SEKRETARZ KOMITETU CENTRALNEGO POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ BOLESŁAW BIERUT

VIII sesja Wojewódzkiej Rady Narodowej

W dniu wczorajszym odbyła się w Koszalinie VIII sesja Wojewódzkiej Rady Narodowej. Sesja poświęciła swe obrady zagadnieniu dalszego rozwoju hodowli oraz sprawie zabezpieczenia bazy paszowej na terenie naszego województwa.

Referat o dotychczasowym rozwoju hodowli na Ziemi Koszalińskiej oraz zadaniach czekających nas w tej dziedzinie w planie 5-letnim, wygłosił z ramienia Prezydium Woj. RN tow. Jan Permal - kierownik WZR. W dyskusji nad referatem zabierali głos 20 dyskutantów. Na podstawie referatu i dyskusji opracowane zostaną wnioski i wycieczne zmierniające do zabezpieczenia niewastannego wzrostu gospodarki hodowlanej w województwie.

Wojewódzka Rada Narodowa powołała na sesji w skład Prezydium tow. Stanisława Wasilewskiego I sekretarza KW PZPR oraz tow. Maurycego Nieporęta. Ze składu Prezydium odwołano tow. Józefa Ryglajana i tow. Kulńskiego, którzy odeszli do pracy na innym terenie.

Na sesji przewodniczący Prezydium Woj. RN tow. Jan Kawisk udekorował wielu producentów robotników i pracowników aparatu państwowego Srebrnymi Krzyżami Zasługi i Medalami 10-lecia, następnie w imieniu ministra PGR, wręczył dyplom uznania za zdobycie 1. miejsca w województwie w zorganizowaniu Powiatowej Wystawy Rolniczej przedstaw-

W Jugosławii

SERBSKIE STROJE LUDOWE

Depesza z okazji święta narodowego Jugosławii

JEGO EKSCYLENCJA MARSZAŁEK JOSEF BROZ-TITO PREZYDENT FEDERACYJNEJ LUDOWEJ REPUBLIKI JUGOSŁAWII BELGRAD

Z okazji święta narodowego Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii przesyłam Waszej Ekscylencji oraz bratnim narodom Jugosławii w imieniu Rady Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i własnym serdeczne gratulacje oraz najlepsze życzenia dalszych sukcesów w rozwoju Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii na drodze do socjalizmu.

Naród polski żywi głębokie przekonanie, że zacieśnią się przyjazna współpraca między Polską i Jugosławią między interesom obu państw i narodów. Jak również sprawie utrwalenia pokoju światowego i przyjaźni między wszystkimi narodami.

ALEKSANDER ZAWADZKI PRZEWODNICZĄCY RADY PAŃSTWA POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

JUGOSŁAWIA PRZEKRZĘLA NA PRZECHOWANIE RZĄDOWI ZSRR DOKUMENT O PRZEKAZANIU SIĘ DO UKŁADU PAŃSTWOWEGO Z AUSTRIĄ

MOSKWA. Agencja TABS donosi: 18 bm. ambasador Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii w ZSRR D. Vidic wręczył zastępcy ministra spraw zagranicznych ZSRR W. S. Siemionowowi dokument o przekazaniu się Federacyjnej Ludowej Republice Jugosławii do układu państwowego w sprawie przywrócenia niezawisłego i demokratycznego państwa austriackiego, podpisanego w Wiedniu dnia 15 maja 1955 r. Dokument ten zgodnie z art. 31 ust. 3 wyrażonego w tym układzie państwowego przekazany został na przechowanie rządowi ZSRR. W ten sposób z dniem 28 listopada 1955 roku Federacyjna Ludowa Republika Jugosławii stała się sygnatariuszem układu państwowego w sprawie przywrócenia niezawisłego, demokratycznego państwa austriackiego.

O dostawach z całego województwa

Ekipy korespondentów „Głosu Koszalińskiego” donoszą:

Ekipy korespondentów „Głosu Koszalińskiego” przeprowadziły ostatnio rajd po powiatach, sprawdzając jak pracują gromadzkie komisje rozliczeniowe. A oto meldunki korespondentów: Eugeniusza Zielińskiego i Józefa Miluna z powiatu Miastko oraz Edwarda Dyngana i Halny Borowik z powiatu Sławno.

„Papierowa” komisja

Komisja rozliczeniowa w gromadzie Kiełczygłowy powiat Miastko, składa się wyłącznie z mieszkańców jednej wsi: „do najtwardszych zebrał”. Dwaj jej członkowie Józef Postura i Eliaz Ochota nie wyjeżdżają w ogóle do innych wsi, uczestnicząc jedynie w rozmowach z tymi chłopami, którzy przyjeżdżali do Kiełczygłów. Komisja ta dotychczas w ogóle nic nie robiła, dopiero obecnie zajął się zagłębie sprawy „na łeb na szyję”.

Jest oczywiste, że nie może być wobec tego mowy o tym, aby członkowie komisji rzetelnie rozpatrywali podania tym bardziej, że zajętość są duże. Chłopi z tej gromady, aby całkowicie rozliczyć się z państwem, muszą odstawić jeszcze 14 ton zboża, 3470 kg mięsa i 3226 litrów mleka.

Bierzcie z nich przykład

W gromadzie Kiełczygłowy jest wielu producentów

- str. 2 - Uchwała Sejmowej Komisji Administracji i Wymiaru Sprawiedliwości w sprawie rozpatrywania założeń obywateli;
- str. 3 - O wyższy poziom szkolenia partyjnego na wsi - wywiad z sekretarzem KW PZPR - I. Koczmarem;
- str. 4 - Stanujmy się jak rodzina - W. Wedek;
- str. 6 - 125 rocznica na cy listopada - I. Łopkanski.

Chęć dalszy nast. 2

KRONIKA PARTYJNA

Uwaga słuchacze WUM-1

W dniu 29 bm. odbędą się zajęcia dla słuchaczy II roku.

Od godz. 15 do 17 - odczyt lektora KC PZPR o sytuacji międzynarodowej.

Od godz. 17 do 21 - seminarium z ekonomii politycznej socjalizmu: „Socjalistyczna przebudowa wsi”.

Odczyt lektora odbędzie się w gmachu Prez. Woj. RN I p. Obecność słuchaczy II roku jest obowiązkowa. Proszymy również na odczyt słuchacze I roku.

Na wieczorach literackich w WDK

Poznajemy Mickiewicza

Ostatnie imprezy poświęcone twórczości Adama Mickiewicza, organizowane przez Wojewódzki Dom Kultury w Koszalinie, cieszyły się dużym zainteresowaniem mieszkańców naszego miasta. Najlepszym tego dowodem, jest liczna frekwencja na wieczorach literackich. Mamy tu na myśli dwa ostatnie czwartki literackie zorganizowane w dniach 17 i 24 bm.

Organizatorzy tych imprez - dział bibliotek WDK, postarali się nie tylko o dobór ciekawych tematów prelekcji, ale również o wzbogacenie programu tych wieczorów literackich w imprezy artystyczne. Wiążąc się ściśle z tematyką prelekcji, sta-

nowiły one jednocześnie, dzięki swemu wysokiemu poziomowi artystycznemu dodatkowe uatrakcyjnienie tych wieczorów.

Tak np. w dniu 17 bm. odbył się wieczór literacki poświęcony Mickiewiczowi - jako patriocie i rewolucjonście. W pierwszej części wieczoru wygłoszona została prelekcja, która w ciekawej formie ujęła działalność naszego wieszca narodowego na polu walki o wyzwolenie Ojczyzny i ulżenie doli ludu polskiego. W następnej części - usłyszeliśmy ciekawą recytację mickiewiczowskie oraz występy zespołu mando linistów WDK.

W ubiegły czwartek 24 bm. odbył się wieczór poświęcony Mickiewiczowi - jako poecie miłości. Tym razem organizatorzy postarali się o jeszcze bardziej bogatą i urozmaiconą część artystyczną. W trakcie prelekcji, w powiązaniu z jej tematyką, usłyszeliśmy utwory muzyczne w wykonaniu zespołu Ogniska Muzycznego w Koszalinie, takie jak preludium Chopina, koncert Mozarta, etudy itp. Jednocześnie poszczególne części prelekcji ilustrowane były recytacjami najciekawszych wierszy Mickiewicza, w wykonaniu zespołu amatorskiego WZSP. Usłyszeliśmy recytacje: wiersza „Romantyczność”, ballady „Switezianka”, urywków z „Konrada Wallenroda” i szeregu innych.

Podsumowując wkład Wojewódzkiego Domu Kultury w dziedzinie popularyzacji poezji naszego wielkiego wieszca - należy stwierdzić, że jest on niewątpliwie poważny. Należy przypuszczać, że następne imprezy literacko-artystyczne organizowane przez dział bibliotek WDK, kontynuować będą dotychczasową dobrą tradycję, a tym samym cieszyć się będą stale wzrastającym zainteresowaniem mieszkańców naszego miasta, którzy już przyzwyczaili się, że w sali czytelni WDK można przyjemnie i pożytecznie spędzić wieczór.

Jerzy Zagórski

Konkurs najlepszych fryzjerów z całej Polski

Jak nas informuje Zarząd WZSP, z okazji wystawy 10-lecia dorobku spółdzielczości pracy Ziemi Koszalińskiej i Szczecińskiej, odbędzie się w dniu 1 grudnia w Koszalinie, w sali „Startu” przy ul. Kościuszki, konkurs fryzjerski i kosmetyczny. W konkursie wezmą udział najlepsi fryzjerzy pionu spółdzielczości pracy z całej Polski.

Mieszkańki Koszalina ucieszą z pewnością wiadomością, że fryzjerzy w dniach 29 i 30 bm. czekać będą w zakładach fryzjerskich przy ul. Zwycięstwa 33 i 36.

Wystawowe migawki

Przy wejściu do sali, gdzie mieści się wystawa 10-lecia dorobku spółdzielczości pracy, zwraca uwagę duży rozmiar książki, zajmująca niemal cały stół. Jest to książka pamiątkowa wystawy. Przerzuciłszy kilka jej kartek, Zwiędzający wpisują tu swe spostrzeżenia, wyrażają uznanie, a często nawet i zachwyty. Dobrze byłoby, żeby WZSP skorzystał z niektórych cennych uwag. Okazją są one niewątpliwie potrzebne dla producentów.

Szereg uwag odnosiło się do małej liczby informatorów na terenie wystawy. Istotnie, tak było w pierwszych dniach wystawy, lecz obecnie informatorów nie brak.

Spśród eksponatów dużym zainteresowaniem cieszy się tkanina ręczna, którą obsługują dwie osoby. Spod wprawnych

rąk tkaczek „wypływa” płótno, tzw. sztywnik, gdyż tylko ten rodzaj płótna produkuje prezentowana na wystawie tkalnica. Wystawia ją spółdzielnia „Czerwony Sztandar” z Kolobrzegu.

Estetycznie urządzone jest na wystawie stoisko z meblami. Eksponaty są bardzo ładne, a całość jest nie mniej ważne, produkowane przeważnie w naszym województwie. Meble te wystawiają spółdzielnie: „Czyn” w Miastku, „Drzewiarz” w Złotowie, im. Waryńskiego w Darłowie oraz spółdzielnia szczecińska.

Na uwagę zasługują również piękne narzuty na tapczony produkowane przez spółdzielnię „Trykot” w Szczecinie oraz CPL i A. Jak nas doszły słuchy, narzuty te będą po zakończeniu wystawy sprzedawane i podobno... ale o tym później.

(gt)

PRACOWNICY POSZUKIWANI

GARMAŻERA o wysokich kwalifikacjach zatrudnią od zaraz Koszalińskie Zakłady Gastronomiczne na warunkach płacy obowiązujących w przemyśle gastronomicznym. Zgłoszenia do Kadr KZG, ul. Zwycięstwa 28. K-452-0

KOMITET WYSTAWY 10-LECIA DOROBKU SPÓŁDZIELCZOŚCI PRACY ZIEMI KOSZALIŃSKIEJ I SZCZECIŃSKIEJ

powiadamia mieszkańców Koszalina i powiatu, że na terenie wystawy mieścić się

GABINET KOSMETYCZNY SP-NI PRACY „SELENA” ZE SZCZECINA

który udziela bezpłatnych porad z dziedziny higieny ciała i pielęgnacji skóry oraz prowadzi sprzedaż kosmetyków.

Zwiedzajcie wystawę 10-lecia dorobku spółdzielczości pracy Ziemi Koszalińskiej i Szczecińskiej w Koszalinie przy ulicy Morskiej Nr 9

(K-453-0)

Zarząd Pracowniczej Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Drzewnego i Terenowego przy Rejonie Przemysłu Leśnego w Polczynie-Zdroju **OGŁASZA LIKWIDACJĘ SWOJEJ PLACÓWKI** od dnia 3 listopada 1955 r. do dnia 3 maja 1956 r. Zainteresowanych prosimy zgłaszać pretensje pod adresem: Komisja Likwidacyjna Pracowniczej Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej ZPPDIT przy Rejonie PL w Polczynie-Zdroju, ul. 15 grudnia 14a. K-456-1

Pierwsze przymrozki w Koszalinie

„Z górki na pazurki”

Przymrozki nie trwały, wprowadziły długo, ale przyniosły trochę śniegu i... wiele radości dzieciom.

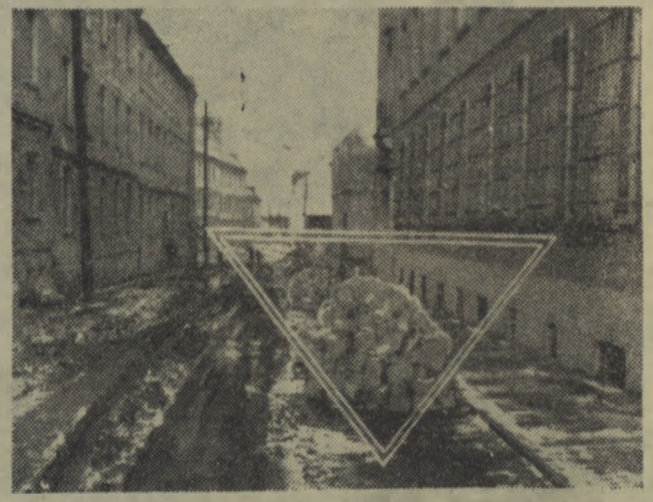
Śniegu na alejce nie było wiele. Wystarczyło jednak, by ślizgały się saneczki i by dziecinne buzie były uradowane. Renatka Witkowska i Jasia Domagalska z ulicy Młyńskiej wykorzystywały należycie dzień, w którym spadł pierwszy śnieg.

Do późnych godzin popołudniowych saneczkowały po alejach parku „Przyjaźni”.

dot. Z. Rogowski

Tak wygląda ul. Cechowa

Proszę spojrzeć: „Na prawo bank, na lewo Starówka, a środkiem rzeka płynie...” Można by zostawić tę ulicę w dotychczasowym stanie, jako do wód niechlujstwa i braku organizacji pracy ze strony odpowiedzialnych za ten stan rzeczy czynników. Ale...

Właśnie to „ale”. Tędy przechodzą dzienne setki ludzi i każdy „podziwia” leżącą już od dłuższego czasu w przy- mach kostkę brukarską, brnąc jednocześnie „po kostki” w błocie. Jak długo jeszcze?

dot. Z. Rogowski

Uwaga! Korespondenci i czytelnicy „Przyjaciółki”

Redakcja tygodnika „Przyjaciółka” organizuje w dniu 7 grudnia br. o godzinie 10 spotkanie z czytelnikami i korespondentami z terenu województwa koszalińskiego. Spotkanie odbędzie się w świetlicy Zarządu Woj. ZMP w Koszalinie przy ul. Zwycięstwa 6.

Wszystkich korespondentów i czytelników serdecznie zapraszamy na to spotkanie.

BIAŁOGARDZKIE ZAKŁADY PRZEMYSŁU TERENOWEGO W BIAŁOGARDZIE ul. Klonowa 9 wykonują poprzez punkty różne usługi:

w Białogardzie ul. Klonowa 27

punkty usługowe - ślusarski, spawalniczy, elektryczny, stolarski

w Białogardzie ul. Rycerska 15

punkt usługowy - tapicersko-stolarski

w Polczynie-Zdroju ul. Grunwaldzka 23

punkty usługowe - kowalski, introligatorski, zdunski, szklarski

hydrauliczno-wiertniczy

Gromada Rusowo - pow. Kołobrzeg

punkt usługowy - kowalski

Gromada Zajęczkowo pow. Świdwin

punkt usługowy - kowalski

w Białogardzie ul. Klonowa 27

grupy remontowo-montażowe urządzeń ślusarskich, hydraulicznych, wodociągowych, remonty kapitalne, średnie i bieżące gorzelni, płatkarni, tartaków oraz mechanizacja obór dla spółdzielni produkcyjnych i PGR. Prosimy o składanie zleceń na wykonanie robót i urządzeń mechanicznych na r. 1956 na odcinku mechanizacji spółdzielni produkcyjnych i PGR. (K-457-0)

„Głos Koszaliński” Organ Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Redaguje Kolegium. Wydawca: RSW „Prasa” - Redakcja: Koszalin, ul. Alfreda Lampe 20. Telefony: centrala 434, 435. Redaktor Naczelny - 714. Sekretarz Redakcji - 511. Dział Ekonomiczno-Partyjny - 24-25. Dział Rolny - 36-10. Dział Terenowy i Informacji - 24-25. Dział Korespondentów, Listów i Interwencji - 32-30. Redaktor Naczelny przyjmuje w godz. 11 - 12. Sekretarz Redakcji w godzinach 13 - 14. Oddział w Słupsku - ul. Niedziałkowskiego 1, tel. 2896. Administracja: Koszalin, ul. Alfreda Lampe 20, II p., tel. 38-56, 22-91. Ogłoszenia - Biuro Ogłoszeń RSW „Prasa”, Koszalin, ul. Alfreda Lampe 20, tel. 22-91. Biuro czynne od 8 do 18, w soboty do 14. Za dział ogłoszeń Państwowe. Koszalin, ul. Olportaj 2 i prenumerata - PUPIK „Ruch”, ul. Armii Czerwonej 33, tel. 22-00. Prenumerata zakładowa miesięcznie 3,50 zł. Wpłaty na prenumeratę pocztową w wyszeń Redakcja nie odpowiada. Kocztowe. Prenumeratę zakładową i pocztową można uiszczać kwartalnie, półrocznie lub rocznie. Tłoczono: Koszalińskie Zakłady Graficzne w Koszalinie - Przed-sokości s 2 przyjmują urzędy Pul. Alfreda Lampe 18/20. C-6-142 Nr zam. 284

125 rocznica nocy listopadowej

ZNANA to pieśń, a zaw sze pełna żywej treści, groźna, buntem nabrzmiąca, szczerym patriotyzmem przesiąknięta: „Gdy naród do boju wystąpił z orężem, panowie w stolicy radzili...“ Po przegranej boju, z gorącością pisano te słowa prawdy. Dziś, po 125 latach, widzimy jasno przyczynę klęski powstania, wie my też dobrze, gdzie szukać wielkości patriotycznej tradycji Listopada 1830 roku.

Klasy posiadające chciały przywłaszczyć sobie tradycję chwały 1830—31 roku. Z pozoru wygląda, że miały do tego prawo. Powstaniem kierował przecież arystokrata tuczno-konserwatywny rząd, konserwatywni wodzowie, sejm o większości konserwatywnej, przeciwniej reformom społecznym. Tragedią 1830 roku, jedną z przyczyn klęski był fakt dzielenia steru powstania przez jego faktycznych przeciwników — Chłopców, Czartoryskich, Skrzyneckich. Nie byłoby w ogóle powstania, gdyby nie istniały polskie siły narodowo-wyzwoleńcze. Zduszone w zarodku, nie trwałoby ono ani trzech dni, gdyby nie działał szlachecy rewolucjonści i bohaterki ludu Warszawy. Nie prze ciągnęłyby się nigdy 10 miesięcy bez nacisku na rząd ze strony Towarzystwa Patriotycznego, bez bohater skiej walki żołnierza.

T. lko przedstawienie walki sił postępu z reakcją może nam wyjaśnić znaczenie powstania w naszych dziejach.

ARYSTOKRACJA i bogata szlachta pogodziły się z panowaniem caratu w utworzonym w 1815 roku Królestwie Polskim. Klasy posiadające utrzymały ucisk pańszczyźniany na wsi, próbowały w oparciu o cara sięgnąć po niepolityczne ziemie, leżące na wschód od Bugu. Patriotyczne elementy drobnoszlacheckie i inteligentnie nie pogodziły się z uciskiem pańszczyźnianym, z gwałtem konstytucyjnym, z niewolą narodową. Na czele spisków lat 1815—1830 stali szlachecy rewolucjonści. Oni to wezwali naród do broni w pamiętnej wieczór 29 listopada. Klasy rządzące nie przystąpiły do walki. Po stronie powstańców stanęli natomiast masy ludowe Warszawy.

Jak więc mogło dojść do tego, że reakcja przechwy-

ciła władzę? Konserwatyści wykorzystali słabość i błędy spiskowców: brak wiary z masami, nieutworzenie powstańczego rządu, brak jasnego programu reform społecznych, a zwłaszcza zbudzenia co do patriotyzmu niektórych przywódców ary stokracji. Kontrewolucjonści ujeli władzę w swe ręce po to, by powstanie nie prze rosło w rewolucyjny ruch społeczny. Zmuszeni przez obóz powstańczy do prowadzenia wojny, starali się dojść do porozumienia z carem i „wytargować“ przyłączenie do Królestwa części Ukrainy oraz Białorusi i Litwy. Cel swój chcieli osiągnąć przez zainscenizowanie swojej demonstracji zbrojnej — defensywnej wojny regularnej z Rosją. Liczyli przy tym na poparcie zainteresowanych w wojnie z Rosją rządów mocarstw europejskich. Ich hasłem w polityce wewnętrznej było: żadnych reform społecznych.

Zupełnie inaczej patrzyli na sprawę powstania obóz postępowy. Towarzystwo Patriotyczne, a zwłaszcza jego lewe skrzydło — Czyński, Kozłowski, Krepowiecki i inni — dążyli do umasowienia armii, do ofensywnej na rodowo-wyzwoleńczej wojny z carem. Nie widzieli oni wroga w narodzie rosyjskim, czcili pamięć Dekabrystów, z którymi polscy spiskowcy współpracowali przed powstaniem. Szczytne hasło rewolucjonistów 1831 r. — „Za waszą i naszą wolność — stało się od czasów powstania listopadowego zawołaniem całego polskiego obozu postępu. Lewica powstańcza stawiała na poparcie ludów, a nie reakcyjnych rządów. Słabością szlacheckich rewolucjonistów była natomiast nieumiejętność kierowania masami, oderwanie od ludu. Wprawdzie w toku powstania uznali oni potrzebę wyzwolenia chłopstwa z jarzma pańszczyźnianego — ale nie mogli i nie potrafili tej reformy ani przeprowadzić, ani narzucić jej sejmowi.

POWSTANIE porwało do walki drobną szlachtę i inteligencję. O sile ruchu narodowego decyduje jednak udział w nim podstawowych mas ludu pracującego. Stwierdzić trzeba, że powstanie 1830 roku, choć — w niewielkim stopniu, poruszyło masy ludowe. Chłopi Królestwa Ilczyli na zniechęcenie pańszczyźniany. Sprawę doniosła dla powodzenia walki „rodowo-wyzwoleńczej“ — czynszowanie w dobrach rządowych — zaprzęcał jednak szlachecki sejm. Chłopi nie mogli mieć zaufania do pańskiej władzy. Głównym frontem ich walki stały się wystąpienia przeciwko szlachecko-obszarniczemu wyzyskiwaczom.

Któż jednak jak nie chłop przelewał krew na polach Grochowa i Ostrołęki? Któż jak nie on zdobywał armaty pod Stoczkiem? Któż jak nie chłop podkrakowski i pomorscy zgłaszały się po przekroczeniu zaborczej granicy do narodowego wojska? W szeregach armii rosła świadomość narodowa mas. Nic więc dziwnego, że w kilka lat po klęsce 1831 roku pod rewolucyjnym i patriotycznym manifestem Gromady Grudziąz położyli swe podpisy chłopci-żołnierze powstania listopadowego.

Powstanie poruszyło do głębi masy ludu miejskiego, a zwłaszcza plebs Warszawy. Biedota stolicy popierała aktywnie lewicę Towarzystwa Patriotycznego, próbowała w żywiołowym trybie 15 sierpnia 1831 roku uratować chylące się do upadku, zdradzone przez wodzów powstanie. Zawisli na latarniach pomniejszych szpieki i zdrajcy. Uniknęli stryczki główni winowajcy. Bez świadomego rewolucyjnego kierownictwa lud Warszawy nie mógł zmienić kierunku powstania.

POWSTANIE odegrało do niosą, postępową rolę w życiu międzynarodowym. Wyrosło na fali rewolucyjnych ruchów w Europie, po głębiło te ruchy i osłabiło ostożkę reakcji — carską Rosję. Walka Polaków o wolność cieszyła się gorącym poparciem ludów. Rewolucjonści rosyjscy, lud francuski, węgierski, niemiecki i inne narody powitały z entuzjazmem polskie powstanie. Ochoćnicy z różnych krajów pospieszyli mu z pomocą.

Przodującą rolę Polski w ruchu rewolucyjnym 1830-31 roku docenili europejczy demokraci i rewolucjonści, przez długie lata obchodząc uroczystości jego rocznice. Powstanie listopadowe, mimo konserwatywnego jego kierunku, było ważnym etapem w dziejach walki o ludowe wyzwolenie. Postępowy charakter nadała mu działalność szlacheckich rewolucjonistów i fakt istnienia w jego łonie ludowego, plebejskiego nurtu walki o niepodległość. Powstanie ukazało masom ich niezmierną siłę — nie wykorzystaną, a nawet wręcz zmarnowaną przez „górną“ powstańcza.

Powstanie stało się wielką choć trudną szkołą ludowego patriotyzmu. Gorzkie wspomnienie zdrady „przywódców narodu“, doświadczenia narodowej klęski pomogły masom ludowym dostrzec cel przed nimi, przed narodem stojący: wywalczenie niepodległej ojczyzny ludu, całkowite przeciwstawienie — jak głosili członkowie Gromady Grudziąz — ojczyźnie szlachty.

Doświadczenia wyniesione z powstania odegrały doniosłą rolę w dalszej walce o wolność. Najlepsi spośród szlacheckich rewolucjonistów zrozumieli, że niezwiązany lub słabo związany z masami ruch narodowo-wyzwoleńczy nie ma szans powodzenia, że jedynie masy ludowe mogą wywalczyć wolność ojczyzny. Pojęli to, co dawniej nie w pełni doceniali — konieczność połączenia w jeden potężny nurt walki o niezawisłość kraju z dążeniem do społecznego wyzwolenia mas.

Po 1831 roku kierownictwo walki narodowej objęli godni spadkobiercy najlepszych tradycji lewicy powstania listopadowego — rewolucyjni demokraci — poprzednicy rewolucyjnego ruchu robotniczego.

TADEUSZ ŁEPKOWSKI

Dwa pływackie rekordy Polski w Zabrzu

W ramach zawodów, organizowanych przez ZS Górnik, Olejnikowa ustanowiła nowy rekord Polski na 100 m grzbiet. 1:15,7, a Zdebiłówna na 400 m zmienne — 6:41,22.

Midler zwyciężca turnieju florecistów

W niedzielę 27 bm. zakończono w Leningradzie rewanżowy turniej w florecie mężczyzn. Dużą niespodzianką sprawił znany w Polsce z występów w czasie II MISM zawodnik ZSRR Midler (piąty na turnieju moskiewskim), zajmując pierwsze miejsce (7 zw.) po zwycięskim barażu z pięciokrotnym mistrzem świata — Francuzem d'Orliola (7 zw.). D'Orliola przegrał jedynie z Włochem Mangiaroteli.

Porażka hokeistów NRF w Czechosłowacji

Na stadionie zimowym w Brnie, w pierwszym meczu na terenie Czechosłowacji, hokeiści NRF przegrali z drużyną Rudej Hvezdy, wzmocnionej zawodnikami Spartaka (Karlowe Vary) 6:8 (2:5, 1:1, 3:2).

Z wizytą u koszalińskich trojaczek

We wczesnych godzinach wie czornych dnia 24 bm. ordynator oddziału ginekologiczno-położniczego szpitala miejskiego w Koszalinie dr Hubert Solich przeżył nielada emocje. Otóż jedna z położnic, Regina Burda z pobliskiego Sianowa powita trojaczki. Ta niecodzienna wiadomość dotarła również szybko do redakcji „Głosu“. Szczęśliwą matkę i maleństwa odwiedziliśmy naturalnie z kamerą fotograficzną.

Oto szczęśliwa matka Regina Burda, magazynierka łobka zakładowego przy Fabryce Zapalek w Sianowie. Ojciec trojaczek, mistrz piekarski Wojciech Burda pracuje w Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“ w Sianowie.

Stalą opiekę nad trojaczkami sprawuje siostra oddziałowa Regina Mamot. Trzy łóżeczka, które widać na zdjęciu są przetranszowane właśnie dla Marysi, Tereski i Piotrusia, takie bowiem imiona otrzymały koszalińskie trojaczki.

Dzieci urodziły się normalnie, ale ordynator oddziału dr Hubert Solich w trosce o ich zdrowie umieścił „rodzeństwo“ w specjalnej cieplarni.

Redakcja „Głosu“ życzy trojaczkom dobrego zdrowia, a szczęśliwym rodzicom wiele pociechy z dziećmi.

tekst i zdjęcia Zbigniew Rogowski

Odpryski

TRZEBA ICH BARDZO PRZEPROSIC

Nowojorski „Guaranty Trust“ w oryginalny sposób tłumaczy rolę przedsiębiorców w społeczeństwie amerykańskim: „To nie pracodawca, wedle ostatniej analizy, wynajmuje siłę roboczą i wypłaca robotnikowi zarobki. Robi to konsument.

O podaży siły roboczej decyduje ostatecznie tylko jedno źródło: nabywca produktu. To on określa, co i w jakiej ilości powinno być produkowane. Domagać się od przedsiębiorców zatrudnienia lub podwyższenia zarobków — to znaczy czynić ich odpowiedzialnymi za postępowanie konsumenta, nad którym nie mają oni żadnej kontroli“...

A tu tyle strajków już się odbyło, skierowanych przeciwko przedsiębiorcom, a nie konsumentom! Trzeba bardzo serdecznie przedsiębiorców przepraszać. Zważywszy zaś na minimalną rolę, jaką odgrywają, można zapytać, czy są oni w ogóle potrzebni...

Niespodzianki w piłkarskim Pucharze Polski

W niedzielę 27 bm. rozegrano dalsze spotkania o piłkarski Puchar Polski — 1/16 finału. Wielką niespodzianką sprawił Włocznierz (Chełmek), który pokonał wicemistrza Polski — Start (1:0). Zwycięstwo Włocznierza jest tym cenniejsze, że wicemistrz Polski grał w swym najlepszym składzie.

Drugą niespodzianką sprawili piłkarze kaliskiego Startu, którzy wyeliminowali II-ligowy CWKS (Kraków), zwyciężąc go 3:1 (2:0).

W Warszawie mistrz Polski — CWKS (Warszawa) pokonał Gwardię (Warszawa) 3:1 (1:1).

SPORTE

W czołówce koszykowej klasy A bez zmian

W uzupełnieniu niedzielnych wyników koszykownicy o mistrzostwo klasy A podajemy, że mecz lidera — Zryw Koszalin — Koszalin w Słupsku z tamtejszą Spartą zakończył się jego nikłym zwycięstwem 67:63. Był to naj słabszy mecz koszalińskiego Zrywu w tej rundzie rozgrywek. Losy spotkania wozyły się do końcowego gwizdka sędziego. Na kilka minut przed za kończeniem meczu, zrywownicy prowadzili różnicą tylko jednego punktu. Dopiero końcowy atak uwieczony został sukcesem. Na tle słabo grających koszalinian koszykarze Sparty wypadli bardzo dobrze i byli o krok od odebrania punktu niepokonanej dotąd drużynie Zrywu.

Na skutek pauzowania drużyn waleczkich w układzie tabeli nie zostały większe zmiany.

A oto tabela:

Zryw Koszalin	7:0	613:336
Kol. Białogard	6:1	374:254
Sparta Wałcz	6:2	335:284
Zryw Wałcz	5:3	358:309
Zryw Białogard	4:4	318:256
Sparta Słupsk	4:4	346:292
Start Koszalin	3:6	352:462
Bud. Kołobrzeg	2:4	237:288
LZS Świdwin	0:8	298:530
Zryw Warcino	0:5	165:359

(ano)

Szachowe mistrzostwa Polski

W 17 rundzie szachowych mistrzostw Polski Pytlakowski zremisował z Dodą, Prochowicz przegrał z Kwapińszem, Witkowski przegrał z Dworzynskim, Gromek przegrał z Soleckim, Łuczynowicz przegrał z Błaszczakiem, Stokłosa zremisował z Szapiro, Bratoszewski prze-

grał z Litmanowiczem, Gniot przegrał z Domańskim, Balcarek wygrał z Gawlikowskim.

W turnieju prowadzi Gromek — 12 pkt. przed Dworzynskim i Balcarkiem — po 10,5 pkt., Pytlakowski — 10 pkt., Solecki — 9,5 pkt. i Gniot — 9 pkt.